

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ПРОЦЕСІ ЗМІШАНОЇ ОСВІТНЬОЇ ВЗАЄМОДІЇ

У статті визначено та схарактеризовано організаційно-педагогічні умови професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в процесі змішаного навчання як сукупність об'єктивних можливостей інтеграції змісту, форм, методів і засобів у штучно створеному освітньому середовищі, що забезпечує досягнення поставленої освітньої мети та результатів навчання. Такими умовами визначено: формування ціннісного ставлення студентів до майбутньої професійної діяльності; оновлення та структурування змісту освітнього контенту з урахуванням особливостей професійної діяльності; використання сучасних педагогічних технологій та електронних освітніх ресурсів у навчально-виховному процесі; розвиток у здобувачів освіти досвіду взаємодії у комбінованих освітніх середовищах на рівнях «студент-інтерфейс», «студент-контент», «студент-студент», «студент-викладач»; формування практичного досвіду використання цифрових технологій і створення персонального інформаційно-освітнього середовища як інструменту інноваційної діяльності вчителя НУШ, засобу творчого вирішення професійних завдань.

Ключові слова: організаційно-педагогічні умови; професійна підготовка; майбутні вчителі фізичної культури; змішане навчання; комбіноване освітнє середовище.

Постановка проблеми. Фокус сучасних перетворень, зумовлений орієнтацією вітчизняної системи вищої освіти у європейський освітній простір, економічними соціальними та економічними змінами, глобалізацією та цифровізацією, спрямований на модернізацію системи професійної підготовки фахівців нової української школи. У зв'язку з цим вітчизняні заклади вищої освіти (далі – ЗВО) мають широкі можливості для вільного створення навчальних матеріалів, пошуку ефективних шляхів підвищення їх якості, розробки та застосування новітніх моделей і технологій організації освітнього процесу з метою навчання високоосвічених, конкурентоспроможних педагогічних кадрів, здатних професійно здійснювати науково-педагогічну діяльність,

творчо і з високим ступенем автономії застосовувати на практиці дидактичний інструментарій та педагогічні інновації.

Автори «Концепції цифрової трансформації науки та освіти на період до 2026 року» (Концепція, 2021) наголошують, що вітчизняна система освіти має забезпечувати можливості формування цифрових компетентностей як у здобувачів освіти, так і в педагогічних працівників, сприяти розвитку цифрової інфраструктури та електронних сервісів в освітніх закладах. Отже, тенденції інформатизації та оцифрування всіх сфер життєдіяльності, особливо в педагогічній освіті, актуалізують проблему модернізації змісту та методик професійної підготовки майбутніх учителів, формування вмінь швидко реагувати на суспільні зміни в руслі становлення Концепції Нової української школи. Вищезазначені фактори актуалізують оновлення вимог до змісту та якості професійної підготовки вчителя за спеціальністю 01 «Освітні/педагогічні науки» предметної спеціалізації 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» у руслі поглиблення гуманізації та гуманітаризації, фундаменталізації, інформатизації вищої педагогічної освіти.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемі професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в умовах становлення нової компетентнісної парадигми вищої освіти присвячено широке коло досліджень. Так, на важливості модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури в умовах цифровізації освіти наголошують Ю. Драгнєв, С. Єрмаков, Н. Кожемяка, М. Чекунов, О. Шукатка та ін.

Актуальність використання новітніх і насамперед інформаційно-комунікаційних педагогічних технологій у процесі практичної підготовки майбутніх учителів з метою забезпечення їх пізнавальної активності, креативності, професіоналізму, безперервної освіти, конкурентоздатності на ринку фізкультурно-оздоровчих послуг у невизначених соціальних та економічних умовах обґрунтована в працях Л. Денисової В. Клопова, В. Марчик, С. Переверзевої, та ін.

Теоретико-методичні особливості пошуку і впровадження нових форм і методів професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту, зокрема впровадження технологій

дистанційного та змішаного навчання, висвітлені в дослідженнях С. Лазоренка, М. Олесова, Ю. Прокопенка та ін.

Попри те, що пандемія COVID-19 актуалізувала проблему пошуку нових моделей організації професійної педагогічної фізкультурної освіти – поєднання кращих практик традиційної очної та інноваційної електронної взаємодії, питання обґрунтування організаційно-педагогічних умов професійної підготовки вчителів фізичної культури в контексті забезпечення такої інтеграції залишається недостатньо вивченим.

Мета дослідження полягає у визначенні та характеристиці організаційно-педагогічних умов професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в процесі змішаного навчання, які дозволяють ефективно та зі значним ступенем автономії досягати цілей і результатів освітнього процесу.

Методи дослідження: теоретичний аналіз наукової літератури, системно-структурний метод для обґрунтування організаційно-педагогічних детермінант професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в умовах змішаного навчання.

Виклад основного матеріалу. Сучасний освітній простір характеризується пошуком нових принципів, форм, методів і технологій розвитку особистості у фокусі різних моделей соціальної та професійної інтеракції. Так, розглядаючи означений феномен, представники Міжнародної групи з інформаційної грамотності на панельних дискусіях, організованих Службою тестування освіти США (Educational Testing Service – ETS) визначили інформаційно-комунікаційні технології (далі – ІКТ) базовим трансформаційним інструментом освіти, які стрімко розвиваються, принципово змінюють спосіб життя, навчання та праці людини. Колегія висловила переконання, що результатом цих змін стане підвищення рівня якості життя людей саме за рахунок зростання ефективності викладання та навчання, творчого використання освітніх технологічних інструментів у секторі вищої професійної освіти (Digital Transformation A Framework for ICT Literacy, 2002, с. 3). Таким чином, інноваційний потенціал цифрової трансформації системи вищої освіти спрямований на розвиток компетентної та конкурентоспроможної особистості, здатної навчатись упродовж життя.

Разом з тим у вітчизняному документі «Концепції розвитку педагогічної освіти» наголошується, що однією з проблем професійної підготовки сучасних педагогічних кадрів є «застарілий зміст, структура, стандарти та технології навчання <...>, що не дають можливості майбутнім учителям оволодіти компетентнісним підходом та новітніми ефективними інструментами професійної діяльності» (Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти, 2018, с. 4), а також підкреслюється неспроможність певної частини вчителів до оволодіння й використання на практиці новітніх методик навчання, виховання і розвитку, що зумовлює зниження соціального престижу педагогічної професії порівняно з іншими видами інтелектуальної праці (Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти, 2018).

Упродовж останніх років у практику провідних ЗВО активно впроваджується змішаний підхід щодо організації навчання та професійної підготовки майбутніх фахівців, який інтегрує традиційні та інноваційні освітні технології. Відтак справедливим вважаємо твердження Дж. Роні (Rooney, 2003) про те, що змішане навчання є одним із провідних трендів сучасної вищої професійної освіти, зокрема й учителів фізичної культури.

Професійну підготовку майбутнього вчителя фізичної культури ми розглядаємо як цілісний спеціально організований процес формування у здобувачів освіти предметно-методичної, інформаційно-цифрової, прогностично-проектувальної, креативно-інноваційної компетентностей, що утворюють інтегральну характеристику спроможності випускника розв'язувати складні професійні завдання з високим ступенем автономії, успішно виконувати фізкультурно-педагогічну діяльність.

Свою чергою змішане навчання ми розглядаємо як стратегію організації та підтримки навчального процесу в комбінованому середовищі, де студент вчиться вирішувати академічні та професійні завдання під керівництвом викладача у процесі комбінування традиційної очної та високотехнологічної електронної взаємодії. Ця інноваційна освітня технологія передбачає формування у студентів навичок планування, контролю та рефлексії власної пізнавальної діяльності, інтерактивної освітньої взаємодії,

дослідницьких умінь, творчості та активності як необхідних умов засвоєння знань, умінь і навичок.

Успішна, ефективна та якісна підготовка майбутніх учителів з використанням технології змішаного навчання вимагає обґрунтування необхідних організаційно-педагогічних умов. Під організаційно-педагогічною умовою ми розуміємо сукупність об'єктивних можливостей інтеграції змісту, форм, методів і засобів у штучно створеному освітньому середовищі, що забезпечує досягнення поставленої освітньої мети та результатів навчання.

Першою умовою розвитку фахової майстерності майбутніх учителів фізичної культури в процесі комбінування очної та електронної взаємодії ми визначили *формування ціннісного ставлення студентів до майбутньої професійної діяльності*. Розвиток особистості студента та його ціннісного ставлення до майбутньої професії визначається рівнем його соціальної та пізнавальної (академічної) активності. Як вказує Н. Шемигон (2012), ціннісне ставлення майбутнього фахівця до професійної діяльності є багаторівневим утворенням у структурі особистості, що містить когнітивний, цільовий і діяльнісний взаємопов'язані складники. Когнітивний складник сприяє усвідомленню здобувачем освіти особистісної і соціальної значущості, цінності майбутньої професії, бажання реалізуватися в ній. Цільовий – визначає мету та значення діяльності за фахом і є основою для оволодіння іншими цінностями, потребою для набуття професійно значущих знань, умінь і навичок. Діяльнісний складник визначає усвідомлення змісту майбутньої професійної діяльності, прийняття та інтеріоризацію системи принципів, методів, засобів організації освітнього процесу для набуття необхідних для здійснення професійної діяльності компетенцій. Із виникненням нової соціальної ситуації розвитку з'являються нові цінності та стимули, але завдання педагогічного впливу полягає в тому, щоб набуті раніше знання та навички, інтереси до навчання та розвитку не втрапилися, а стали фундаментом подальшого професійного зростання. Мотиваційна сфера студента є динамічною, відтак на кожному етапі навчання спонукання є різними – вони можуть бути зовнішніми і внутрішніми, позитивними й негативними.

Формуванню позитивної мотивації та ціннісного ставлення до обраної професії майбутніх учителів фізичної культури в умовах змішаного навчання сприяє такий комплекс педагогічних впливів як інструментів формування вмотивованості до активного засвоєння теорій, концепцій, моделей фізичного виховання та їх адаптації до умов шкільної фізкультурно-спортивної освіти: розвиток у майбутніх учителів інтелектуальних здібностей, критичного та творчого педагогічного мислення; усвідомлення студентами способів здійснення освітньої взаємодії в комбінованому освітньому середовищі; персоналізація та індивідуалізація освітнього процесу, добір відповідних віковим і пізнавальним особливостям, можливостям, здібностям методів і засобів навчання; формування у здобувачів освіти навичок самонавчання, рефлексії та відповідальності за вибір індивідуальної освітньої траєкторії розвитку; поетапне ускладнення і дозування змісту навчальної інформації, її варіативність; застосування формувального оцінювання та створення ситуацій успіху.

Отже, реалізація першої організаційно-педагогічної умови забезпечує розв'язання протиріччя між уявленнями здобувачів освіти про зміст і сутність професійної діяльності вчителя фізичної культури та соціальним замовленням на підготовку сучасного педагога, здатного до самонавчання, саморозвитку, креативності, соціальної активності, освітньої та професійної рефлексії.

Друга організаційно-педагогічна умова передбачає *оновлення та структурування змісту освітнього контенту з урахуванням особливостей професійної діяльності*. Інтеграція України в міжнародний освітній простір зумовлює розроблення нових освітніх стандартів та концептуального переосмислення змісту й структури професійної підготовки здобувачів у ЗВО. Відповідно до міжнародних документів створюються нові освітні програми, котрі базуються на засадах студентоцентризму, компетентнісного й результативного підходів та орієнтовані на підготовку конкурентоспроможного на ринку праці випускника. Наразі відсутній Державний стандарт підготовки вчителя фізичної культури, що надає певний рівень свободи в розробленні та впровадженні на інституційному рівні програм навчання, сформованих на основі результатів навчання як модельних

характеристик учителя за предметною спеціалізацією 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)». Разом з тим детальна характеристика діяльності вчителя закладу середньої освіти, базові компетентності та їх показники за різними кваліфікаційними категоріями відображено в Державному професійному стандарті за професією «Вчитель закладу середньої освіти». У документі зазначається, що вчитель Нової української школи має володіти мовно-комунікативною, предметно-методичною, інформаційно-цифровою, інклюзивною, психологічною, проєктувальною, здоров'язбережувальною, організаційною, прогностичною, оцінювально-аналітичною, інноваційною, рефлексивною компетентностями, а також бути спроможним до педагогічного партнерства та постійного професійного вдосконалення впродовж життя (Про затвердження професійного стандарту, 2021).

Вищезазначене актуалізує необхідність розроблення нових освітніх компонентів з метою насичення контенту освітніх програм і дисциплін (в тому числі педагогічних практик і науководослідних робіт) модулями, темами, завданнями, у яких відтворюватимуться та закріплюватимуться гностичні, операційні та аксіологічні моделі успішної професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури. В умовах змішаного навчання реалізації такої стратегії сприятиме: залучення студентів до активної пізнавальної діяльності в процесі підготовки різних навчальних проєктів, створення, моделювання і розв'язання творчих завдань, використання дидактичних можливостей інноваційних педагогічних технологій (проблемного, автентичного, експериментального навчання, навчання як дослідження).

У нашому дослідженні реалізації другої педагогічної умови сприяє розроблення актуальних тем, інтерактивних проблемних та практико-орієнтованих індивідуальних і групових кейсів, які передбачають індивідуальний пошук, дискусії, само- та взаємооцінювання, спрямовані на досягнення запланованих результатів навчання в курсах «Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології», «Інформаційні технології у фізичній культурі», «Інноваційні технології у фізичній культурі і спорті», «Інклюзивне фізичне виховання», «Навчальна фізкультурно-оздоровча практика».

Таким чином, реалізація другої педагогічної умови в організації освітнього процесу майбутніх учителів фізичної культури в умовах змішаного навчання є однією з провідних у формуванні професійних компетентностей майбутніх педагогів, що забезпечує формування глибоких знань із методик фізичного виховання та прикладних навичок використання нових підходів до здійснення навчальної, виховної, методичної, оздоровчої, проєктної діяльності із застосуванням сучасних особистісно-зорієнтованих, розвивальних, креативних технологій.

Третьою організаційно-педагогічною умовою визначено *використання сучасних педагогічних технологій та електронних освітніх ресурсів у навчально-виховному процесі*. Оскільки в умовах цифровізації вищої освіти головним замовником освітньої послуги стає студент, ключовим завданням університетів як провідників змін є інтеграція змісту освіти і потреб здобувачів засобами педагогічних та інформаційних технологій з метою створення інтерактивного, привабливого студентоцентрованого середовища, що сприяє розвитку навичок ХХІ століття, заохочення самостійного безперервного навчання. Погоджуємося з думкою зарубіжного дослідника Н. Ньюмана (Newman, 2010) про те, що використання ІКТ та цифрових засобів дозволяє викладачам перетворювати традиційне масове навчання на персоналізоване. Комбінування традиційної та електронної навчальної взаємодії дозволяє підтримувати персоналізацію на основі здібностей, стилю навчання, уподобань і рівнів знань студента. У такому разі студент стає суб'єктом освітнього процесу, співтворцем освітнього середовища: самостійно або разом з викладачем на засадах партнерства він може обирати місце та гнучкий графік навчання, пристрої та ресурси для ефективного пошуку рішень. Це своєю чергою сприяє інтеріоризації системи знань і підвищенню самостійності студентів у їх здобутті.

Змішане навчання дозволяє поєднувати традиційні очні групові та індивідуальні (лекційні, практичні, семінарські заняття, консультування, самостійна робота студентів, педагогічна практика, контроль знань) та інноваційні електронні синхронні й асинхронні (відеолекції, вебінари, веб- та чат-заняття, онлайн-тестування) форми організації освітнього процесу; розширює

можливості збагачення інструментарію засобів професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, які підвищують ефективність освітнього процесу та створюють умови для досягнення визначених результатів навчання. Такими засобами в нашій авторській моделі є системи управління навчанням (наприклад, Google Workspace), мультимедійні ресурси (презентації, електронні підручники, інтерактивні робочі аркуші тощо), хмароорієнтовані середовища (наприклад, Google Classroom), відкриті онлайн-освітні платформи (наприклад, Prometheus), дидактичні веб-ресурси (віртуальні лабораторії, тренажери-симулятори); цифрові сервіси для формувального та контрольного оцінювання, персональні й мобільні пристрої та технології тощо. Не менш важливим є авторський контент – дисципліни «Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології», «Інформаційні технології у фізичній культурі», «Інноваційні технології у фізичній культурі і спорті», «Інклюзивне фізичне виховання», «Навчальна фізкультурно-оздоровча практика», розміщені у віртуальному середовищі ЗВО як навчально-методичний супровід та ресурсна підтримка освітнього процесу.

Отже, третя організаційно-педагогічна умова сприяє використанню цифрових засобів та інструментів з метою задоволення індивідуальних освітніх потреб студентів та здійснення автоматизованої підтримки кожного здобувача освіти в режимі реального часу з урахуванням конкретних академічних і професійних потреб.

Четверта організаційно-педагогічна умова передбачає *розвиток у здобувачів освіти досвіду взаємодії в комбінованих освітніх середовищах на рівнях «студент-інтерфейс», «студент-контент», «студент-студент», «студент-викладач».* Професія вчителя належить до тих видів діяльності, які характеризуються невизначеністю умов розвитку ринку праці. Акцентуючи необхідність упровадження обґрунтованої політики щодо цифровізації в контексті глобальної Програми освіти-2030, яка узгоджується з цілями сталого розвитку ООН, відповідно до п. 4 саме на ЗВО покладається провідна роль у забезпеченні рівного доступу здобувачів до доступного якісного професійного навчання, зосібна щодо формування в них затребуваних навичок

«для працевлаштування, отримання гідної роботи та ведення підприємницької діяльності» (Перетворення нашого світу, 2015, с. 18). Важливо зазначити, що в п. 4b наголошується на пріоритетності навчання майбутніх фахівців «з питань інформаційно-комунікаційних технологій» (Перетворення нашого світу, 2015, с. 19), що, на нашу думку, звужує «затребувані навички» насамперед до навичок технологічних.

Зарубіжна дослідниця М. Медведева вказує, що технологія змішаного навчання сприяє розвитку в майбутніх педагогів комунікативних навичок, налагодженню співпраці, встановленню позитивного емоційного контакту, розвитку загальнонавчальних умінь, пізнавальної активності, формуванню потреби в самоосвіті; вихованню креативності (Медведева, 2015, с. 8). Відтак професійна підготовка майбутніх учителів в умовах змішаного навчання передбачає формування технологічних умінь і навичок, по-перше, з метою підвищення якості засвоєння теоретичних знань та оволодіння способами планування й організації власної освітньої траєкторії, поетапного просування в умовах змішаного навчання на різних рівнях освітньої інтеракції (очна / електронна; онлайн / оффлайн; синхронна / асинхронна); по-друге, з метою формування практичних умінь застосовувати сучасні ІКТ, підвищувати власну професійну майстерність у галузі освіти (фізична культура) у процесі саморозвитку та самовдосконалення з використанням різних освітніх ресурсів.

Таким чином, реалізація четвертої умови не лише розширює навчальний досвід майбутнього вчителя фізичної культури у частині здобуття знань з різних джерел та способів комунікації з ними (викладач, конспекти лекцій, інтернет-ресурси), а й спрямована на формування прикладних навичок отримувати спеціальні знання в нових незвичних умовах, знаходити потрібну інформацію, вирішувати навчальні проблеми в обмежених за часом ситуаціях, самостійно приймати альтернативні рішення, а також здатності до співпраці.

Із попередньою умовою тісно взаємопов'язана наступна організаційно-педагогічна умова, що передбачає *формування практичного досвіду використання цифрових технологій і створення персонального інформаційно-освітнього середовища*

як інструменту інноваційної діяльності вчителя нової української школи, засобу творчого вирішення його професійних завдань. Реалізація цієї умови полягає в практичному втіленні професійно-педагогічних знань майбутнього вчителя фізичної культури під час організації фізкультурно-педагогічної діяльності, що передбачає роботу з навчально-методичною літературою, інтернет-ресурсами, персональними комп'ютерами, спеціальним програмним забезпеченням і спрямована на формування в майбутніх педагогів умінь і навичок «використовувати, створювати, проєктувати та поширювати цифрові освітні ресурси..., забезпечувати їх доступність для учасників освітнього процесу, оцінювати їх ефективність для досягнення навчальних цілей учнів відповідно до рівня їхньої підготовки та індивідуальних особливостей; організувати освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання» (Про затвердження професійного стандарту, 2021, с. 9).

Вищезазначене цілком узгоджується з науковими поглядами сучасних методистів (Смульсон, 2015) щодо важливості створення інформаційно-освітнього середовища вчителя як розширеного апарату дидактики, що поєднує комп'ютерно-телекомунікаційні технології освітньої взаємодії, віртуальні бібліотеки, бази даних, навчально-методичні комплекси. Проєктування такого середовища вчителем фізичної культури уможливорює реалізацію інноваційних навчально-вихованих впливів шляхом застосування новітніх форм, методів і засобів організації освітнього процесу, що своєю чергою сприятиме його інтенсифікації, особистому та соціальному розвитку учнівської молоді, зокрема розвитку соціальних навичок (взаємодія, почуття спільноти, співпраця та позитивне ставлення до школи та фізичної активності), когнітивних процесів (здатність до вирішення проблем, розвитку самосвідомості, пам'яті, уваги, саморегуляції поведінки, творчого самовираження), що є запорукою здорового та активного способу життя, можливості подальшої самореалізації.

Забезпечення означеної умови досягається через формування в майбутніх учителів фізичної культури таких умінь і навичок: створення електронних портфоліо, персональних освітніх сайтів і блогів, електронних навчально-методичних матеріалів (навчальне

відео, мультимедійні посібники, інтерактивні ігри та вправи, тестові та стимуляційні завдання), використання потенціалу соціальних мереж щодо популяризації рухової активності та здорового способу життя, підвищення техніко-тактичної майстерності в обраному виді спорту, обміну досвідом у професійних спільнотах тощо; застосування BIYOD-технологій для організації мобільного навчання та SMART-пристроїв і хмарних додатків з метою контролю, моніторингу і корекції рівня функціонального стану школярів; використання дистанційних та онлайн-платформ підвищення кваліфікації.

Висновки. Отже, професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури у процесі змішаної освітньої взаємодії в умовах цифрової трансформації є актуальною проблемою сучасної педагогічної теорії і практики. З'ясовано, що якісна та ефективна реалізація такої підготовки потребує створення необхідних організаційно-педагогічних умов як системи об'єктивних можливостей інтеграції змісту, форм, методів і засобів у штучно створеному освітньому середовищі, що забезпечує досягнення поставленої освітньої мети та результатів навчання. Такими умовами визначено: формування ціннісного ставлення студентів до майбутньої професійної діяльності; оновлення та структурування змісту освітнього контенту з урахуванням особливостей професійної діяльності; використання сучасних педагогічних технологій та електронних освітніх ресурсів у навчально-виховному процесі; розвиток у здобувачів освіти досвіду взаємодії в комбінованих освітніх середовищах на рівнях «студент-інтерфейс», «студент-контент», «студент-студент», «студент-викладач»; формування практичного досвіду використання цифрових технологій і створення персонального інформаційно-освітнього середовища як інструменту інноваційної діяльності вчителя НУШ, засобу творчого вирішення професійних завдань.

Перспективи подальших досліджень. Подальшого дослідження потребує розроблення моделі професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в процесі змішаного навчання в контексті визначених організаційно-педагогічних умов.

Список використаних джерел

- Концепція цифрової трансформації науки та освіти на період до 2026 року: Проект.* Взято з <https://mon.gov.ua/ua/news/koncepciya-cifrovoyi-transformaciyi-osviti-i-nauki-mon-zaprosnyue-do-gromadskogo-obgovorennya>.
- Медведева, М. (2015). *Формирование готовности будущих учителей к работе в условиях смешанного обучения.* (Автореф. дисс. канд. пед. наук). Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего профессионального образования «Нижегородский государственный архитектурно-строительный университет», Нижний Новгород.
- Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН.* (2015). Взято з <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/sustainable-development-report/the-2030-agenda-for-sustainable-development.html>.
- Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти.* (2018). Наказ Міністерства освіти і науки України, 16.07.2018, № 776. Взято з <https://mon.gov.ua/ua/npa/prozatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>.
- Про затвердження професійного стандарту «Вчитель початкових класів», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)».* (2020). Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, 23.12.2020, № 2736. Взято з <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti>.
- Смутьсон, М., Лотоцька, Ю., Назар, М., Дітюк, П., & Коваленко-Кобилянська, І. (2015). *Інтелектуальний розвиток дорослих у віртуальному освітньому просторі: Монографія.* Київ: Педагогічна думка.
- Шемигон, Н. (2012). Сутність мотиваційно-ціннісного ставлення студентів до майбутньої професійної діяльності. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*, 36, 250-254.
- Digital Transformation A Framework for ICT Literacy.* A Report of the International ICT Literacy Pane. (2002). Retrieved from <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/viewer.html?pdfurl=https%3A%2F%2Fwww.ets.org%2FMedia%2FResearch%2Fpdf%2FICTREPORT.pdf&clen=1477465&chunk=true>
- Newman, M. (2010). *Networks: An introduction.* Oxford, England: Oxford University Press.
- Rooney, J. E. (2003). Blending learning opportunities to enhance educational programming and meetings. *Association Management*, 55 (5), 26-32.
- Wolff, L.-A. (2020). Sustainability education in risks and crises: Lessons from Covid-19. *Sustainability*, 12, 5205, 1-6. DOI: 10.3390/su12125205.

Oksana Danysko

ORGANIZATIONAL-PEDAGOGICAL CONDITIONS OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS IN THE PROCESS OF BLENDED EDUCATIONAL INTERACTION

The system of higher pedagogical education in Ukraine is currently at the stage of reforming the principles, methods, forms, and means of organizing a quality educational process, among which the technology of blended learning stands out. The focus of modern transformations, due to the orientation of the domestic higher education system into the European educational dimension, globalization and digitalization, is aimed at modernization the system of professional training in new conditions.

The article aims to analyze and systematize the organizational-pedagogical conditions of professional training of future physical education teachers in the process of blended learning, which allows independently and effectively achieve the goals and results of the educational process.

Blended learning is seen as a strategy for organizing and supporting the educational process in a combined environment, where the student learns to solve academic and professional problems under the guidance of a teacher in the process of combining traditional face-to-face and high-tech electronic interaction.

It is substantiated that the effectiveness of such interaction depends on the creation of the necessary organizational-pedagogical conditions: formation of students' values to future professional activity; updating and structuring the maintenance of educational content taking into account the peculiarities of professional activity; use of modern pedagogical technologies and electronic educational resources in the educational-upbringing process; development of students' experience of interaction in combined educational environments at the levels of 'student-interface', 'student-content', 'student-student', 'student-teacher'; formation of practical experience of the use of digital technologies and creation of a personal informational-educational environment as a tool for innovative activities of the New Ukrainian School teachers, a means of a creative solution of professional problems.

Keywords: *organizational-pedagogical conditions; professional training; future physical education teachers; blended learning; combined educational environment.*

References

- Digital Transformation A Framework for ICT Literacy. A Report of the International ICT Literacy Pane.* (2002). Retrieved from <chrome-extension://efaidnbnmnibpcjpcglclefindmkaj/viewer.html?pdfurl=https%3A%2F%2Fwww.ets.org%2FMedia%2FResearch%2Fpdf%2FICTREPORT.pdf&cLen=1477465&chunk=true>
- Konceptija cyfrovoji transformaciji nauky ta osvity na period do 2026 roku: Projekt. [The concept of digital transformation of science and education for the period up to 2026: Project].* Retrieved from <https://mon.gov.ua/ua/news/konceptiya-cifrovoyi-transformaciyi-osviti-i-nauki-mon-zaproshuye-do-gromadskogo-obgovorennya> [in Ukrainian].
- Medvedeva, M. (2015). *Formirovanie gotovnosti budushhih uchitelej k rabote v uslovijah smeshannogo obuchenija [Formation of future teachers' readiness to work in the conditions of blended learning].* (Ext. abstract of PhD diss.). Federalnoe gosudarstvennoe bjudzhetnoe obrazovatelnoe uchrezhdenie vysshogo professionalnogo obrazovanija "Nizhegorodskij gosudarstvennyj arhitekturno-stroitelnyj universitet", Nizhnij Novgorod [in Russian].
- Newman, M. (2010). *Networks: An introduction.* Oxford, England: Oxford University Press.
- Peretvorennja nashogho svitu: Porjadok dennij u sferi stalogho rozvytku do 2030 roku. Rezolucija Gheneraljnoji Asambleji OON [Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Resolution the General Assembly United Nations].* (2015). Retrieved from <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/sustainable-development-report/the-2030-agenda-for-sustainable-development.html> [in Ukrainian].
- Pro zatverdzhennja Konceptiji rozvytku pedaghoghichnoji osvity [On the approved 'Concept of Pedagogical Education Development].* (2018). Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy № 776 [Order of the Ministry of Education and Science, 16.07.2018, №776] [in Ukrainian].
- Pro zatverdzhennja profesijnogho standartu "Vchytelj pochatkovykh klasiv", "Vchytelj zakladu zagaljnoji serednjoji osvity", "Vchytelj z pochatkovoji osvity (z dyplomom molodshogho specialista)" [On approval of the professional standard "Primary School Teacher", "Compulsory Secondary School Teacher", "Primary School Teacher (with a diploma of junior specialist)"].* (2020). Nakaz Ministerstva rozvytku ekonomiky, torghivli ta siljskogho ghospodarstva № 2736 [Order of the Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture, 23.12.2000, №2736]. Retrieved from <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti> [in Ukrainian].

- Rooney, J. E. (2003). Blending learning opportunities to enhance educational programming and meetings. *Association Management*, 55 (5), 26-32 [in English].
- Shemyghon, N. (2012). Sutnistj motyvacijno-cinnisnogho stavlennja studentiv do majbutnjoji profesijnoji dijajlnosti [The Essence of Motivational Value Attitude of Students to Future Careers]. *Problemy inzhenerno-pedagoghichnoji osvity [Problems of engineering pedagogic]*, 36, 250-254 [in Ukrainian].
- Smulson, M., Lototska, Yu., Nazar, M., Ditiuk, P., & Kovalenko-Kobylianska, I. (2015). *Intelektualjnij rozvytok doroslykh u virtualjnomu osvitnjomu prostori [Intellectual development of adults in the virtual educational space: monograph]: Monografija*. Kyiv, Pedagoghichna dumka [in Ukrainian].
- Wolff, L.-A. (2020). Sustainability education in risks and crises: Lessons from Covid-19. *Sustainability*, 12, 5205, 1-6. DOI: 10.3390/su12125205

Одержано 19.02.2021 р.

УДК 373.5:37.01

DOI: 10.33989/2226-4051.2021.23.238287

Оксана Товканець, м. Ужгород

ORCID: 0000-0003-4438-0167

ЕРГОНОМІКА РОЗВИВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ОСВІТНЬОЇ УСТАНОВИ: УМОВИ ФОРМУВАННЯ

У статті розкрито проблему середовища розвитку дитини як комплексу матеріально-технічних, санітарно-гігієнічних, ергономічних, естетичних, психолого-педагогічних умов, що забезпечують організацію життя дітей і дорослих в освітньому закладі. Підкреслено важливість впливу ергономічних характеристик освітнього середовища на комфортність психологічного клімату, що склався в класі /групі; домінування орієнтованого на дитину способу дитячо-дорослої комунікації; спрямованість на встановлення дружніх стосунків між дітьми; реальної допомоги педагога у вирішенні конфліктів і наданні емоційної підтримки; стимулювання горизонтального спілкування учнів; створення умов для активного обговорення дітьми проблем, що їх хвилюють і висловлення розгорнутого судження; підтримку дисципліни; введення нових предметних понять з опорою на проектно-дослідний досвід; відкритість до дискусій тощо.

Ключові слова: освітнє середовище; ергономічні умови; розвиток особистості.

Постановка проблеми. Упровадження компетентнісного підходу, який, окрім здатності відтворювати знання, вимагає навчальної самостійності, навичок співпраці й конкуренції, роботи у віртуальному світі, уміння досліджувати й проектувати, передбачає необхідність створення освітнього середовища як